

FORUM ZINTERESIRANE JAVNOSTI TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

Jesenice, 24. 1. 2024

NAČRT UPRAVLJANJA TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA IN IZVAJANJE

(Forum, 4. točka dnevnega reda)

- Poročilo o izvajanju Načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka 2016 - 2025 za obdobje 2016 - 2020
- Poročilo o izvajanju Načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka 2016 - 2025 za obdobje 2021 - 2022

NAČRT UPRAVLJANJA

- **sprejem uredbe:** Vlada RS 5. 5. 2016 (Ur. list RS, št. 34/16)
- **veljavnost:** deset let (2016-2025)
- **programsko:**
 - ❑ opredeljuje vlogo, cilje in prednostne naloge zavarovanega območja
- **organizacijsko ekonomsko:**
 - ❑ določa način izvajanja (časovno, kadrovsko, finančno)
- **izvedbeno koordinacijsko:**
 - ❑ usmerja dejavnosti drugih deležnikov (sektorjev) na območju
- **„program dela“ za območje narodnega parka, v katerem so opredeljene vloge vseh nosilcev dejavnosti v prostoru**

UPRAVLJANJE NARODNEGA PARKA

► Hierarhija upravljanja narodnega parka:

Vizija:

- ohranjanje narave z ekosistemi in naravnimi procesi
- ohranjanje kulturne dediščine in kakovostne krajine
- zagotavljanje pogojev za trajnostni razvoj
- usmerjanje obiskovalcev za doživljanje narave in sprostitvev

Dolgoročni cilji za upravljavska področja:

- A. Ohranjanje narave
- B. Varstvo kulturne dediščine
- C. Ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj
- D. Obiskovanje in doživljanje
- E. Upravno administrativne naloge

Operativni cilji za vsako področje

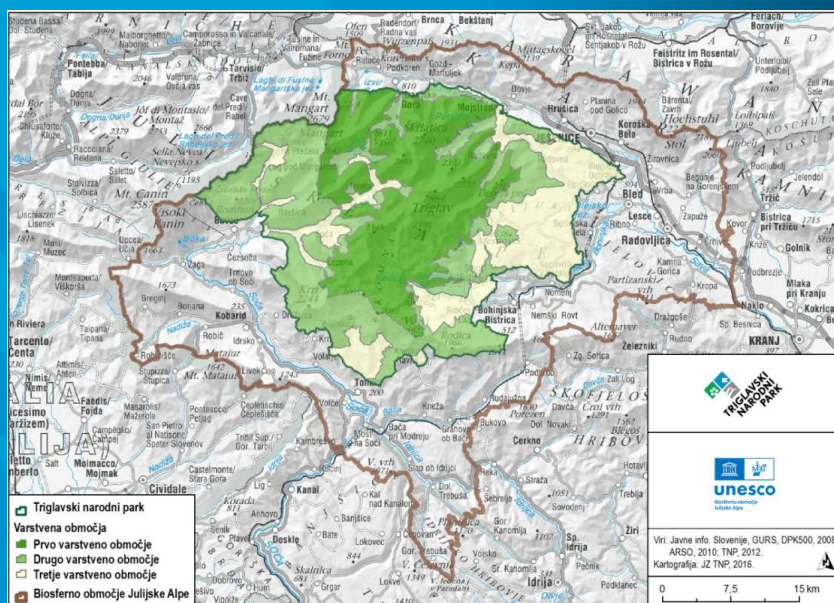
Upravljavske naloge za vsak operativni cilj

Predvidene aktivnosti za vsako nalogo

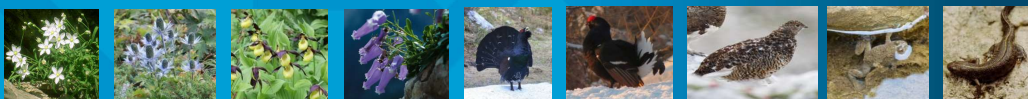
NAČRT UPRAVLJANJA

Območje obravnave

Spremljanje stanja vrst in habitatnih tipov

- **Prostoživeče vrste:** povprečno 12 vrst / leto - Natura 2000, divjad, tujerodne vrste, za nabiralništvo zanimive vrste

- **Habitatni tipi:** 889 ha - Bohinj, Pokljuka, Pišnica, Radovna, Mangart, Trenta

- **Pritiski in grožnje:** istočasno z monitoringi, obiskovanje

Ohranjanje in sonaravno gospodarjenje z gozdovi, velike zveri

- **Gozdnogospodarsko načrtovanje:** GGE Pokljuka, Kranjska Gora, Soča Trenta, Kobarid, Tolmin, Bled, Notranji Bohinj
- **Operativna raven:** vsebinska usklajevanja načrtovanih posegov
- **Nadomestila za prilagojeno gospodarjenje**
- **Stalna prisotnost velikih zveri - konflikti**

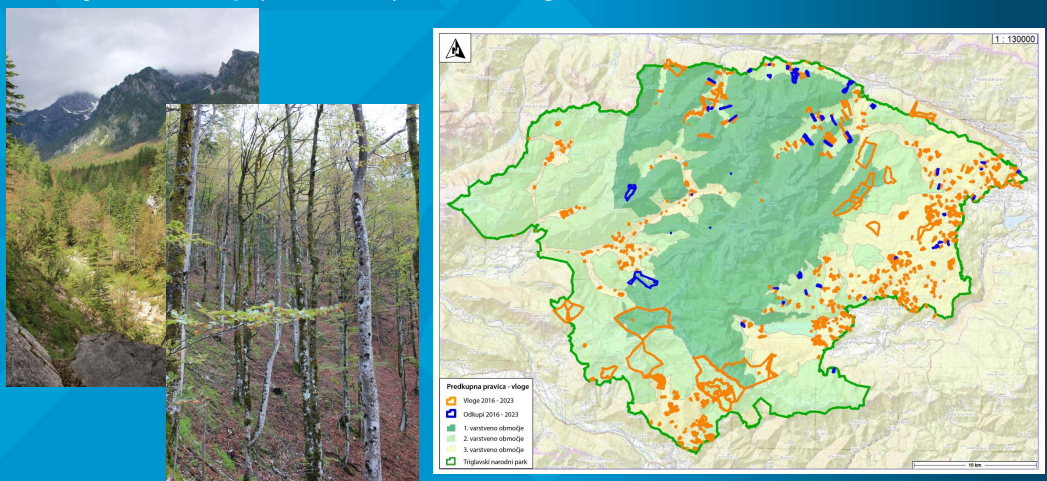

UPRAVLJAVSKO PODROČJE A

Ohranjanje narave

Javno pooblastilo - Uveljavljanje predkupne pravice države

- **Postopkovna raven:** 973 vlog za prodajo zemljišč, uveljavljanje v 32 zadevah
- **Dejanski odkup (2016-2022):** 297,00 ha gozdov, 0,36 ha travišč

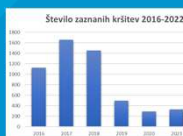
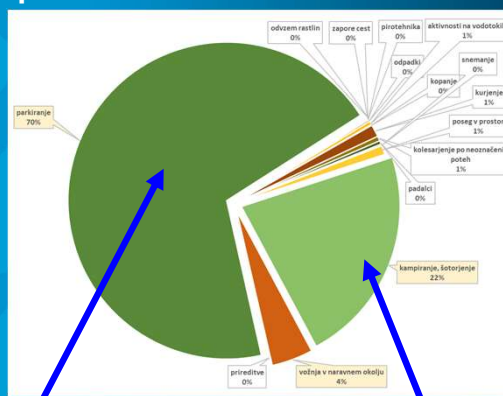

UPRAVLJAVSKO PODROČJE A

Ohranjanje narave

Javno pooblastilo - Učinkovit neposredni nadzor v naravi

- **Usklajevalne aktivnosti:** PP – Bovec, Tolmin, Bled, Kr. Gora, redarstvo, inšpekcije
- **Izobraževanje NNS:** Gotenica, Bled
- **Nadzor v naravi:** prednostno visokogorska jezera, izhodišča v visokogorje, planine
- **Postopki:** 5.852 obravnavanih kršitev

UPRAVLJAVSKO PODROČJE A

Ohranjanje narave

Javno pooblastilo - Upravljanje divjadi v TNP

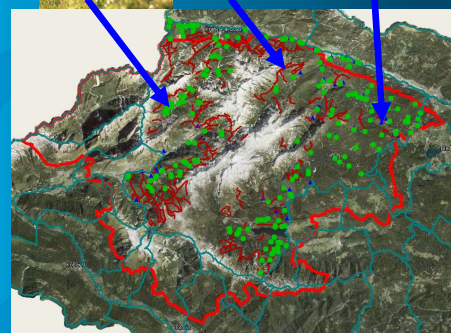
- Sodelovanje upravljavcev lovišč: skupni monitoringi
- Celovito upravljanje LPN Triglav: izvajanje vsebin letnih načrtov
- Čezmejno sodelovanje: gams, alpski kozorog

lovske preže

lovske steze

krmišča

Varstveni projekti

LIFE WolfAlps

Program: LIFE+ 2012 Narava
Trajanje: 2013 - 2018

Nat2Care

Program: Interreg Italija-Slovenija
Trajanje: 2017 - 2020

Vrh Julijcev

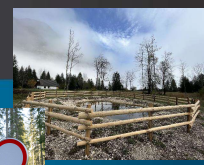

Program: OP za izvajanje evropske kohezijske politike 2014-2020
Trajanje: 2019 - 2023

LIFE Semenska banka

Program: LIFE+ 2020 Narava
Trajanje: 2021 - 2026

UPRAVLJAVSKO PODROČJE B

Varstvo kulturne dediščine

Varstvo nepremične kulturne dediščine

- Spremljanje stanja objektov nepremične kulturne dediščine
- Sodelovanje pri pripravi kulturnovarstvenih smernic (OPN, OPPN)
- Vključevanje usmeritev glede poselitvenih in stavbarskih tipoloških značilnosti v strokovna mnenja k posegom v prostor
- Strokovna pomoč in svetovanje na področju gradnje objektov
- Stavbna tipologija (strokovne podlage, izdaja knjig in priročnikov)
- Obnova posameznih dediščinskih objektov
- Usmeritve za ohranjanje prvin prepoznavnosti kulturnih krajin

TIPOLOGIJA BOHINJSKIH PLANIN

ter usmeritve za vzdrževanje in obnovo plansarških objektov

Zveza Dru

UPRAVLJAVSKO PODROČJE B

Varstvo kulturne dediščine

Ohranjanje premične in nesnovne kulturne dediščine

- Spremljanje stanja in vzdrževalna dela na razstavnih eksponatih na informacijskih mestih TNP (Pocarjeva domačija, Dom Trenta)
- Zbiranje in urejanje zbirk premične dediščine
- Evidentiranje gradiva s področja planinstva in železarstva
- Sodelovanje z muzeji, kulturnimi društvi in nosilci tradicionalnih znanj
- Ohranjanje in oživljanje ljudskega izročila

UPRAVLJAVSKO PODROČJE B

Varstvo kulturne dediščine

Ozaveščevalne in izobraževalne aktivnosti o pomenu kulturne dediščine

- Strokovna predavanja, izobraževalne delavnice in tečaji, tematska vodenja in druge aktivnosti
- Razstave
- Sodelovanje na dogodkih vsakoletnih Dnevh evropske kulturne dediščine
- Vključevanje kulturne dediščine v vsebine parkovne infrastrukture in občolskih programov

SPB10

UPRAVLJAVSKO PODROČJE C

Ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj

Upoštevanje ZTNP-1 v različnih programskih dokumentih

(Dodatne točke pri razpisih za projekte iz TNP - MKGP, MK, MGRT, Eko sklad RS)

PRP 2014-2020

- LAS-i: dodatna finančna sredstva za projekte iz območja parka
- Priprava Strategij lokalnega razvoja (LAS Dolina Soče, LAS Gorenjska košarica)
- Oblikovanje, potrditev in izvedba LAS projektov
 - Izvajanje LAS projektov preko razpisov
 - Izvajanje skupnih projektov LAS
 - Izvajanje projektov sodelovanja med LAS-i
- Vpostavitev novega LAS Zgornja Gorenjska BOJA v letu 2023

Diapozitiv 16

ŠPB10 Pred slide trajnostni turizem

Špela Polak Bizjak; 12.11.2019

UPRAVLJAVSKO PODROČJE C

Ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj

Akcijski načrt za financiranje parkovnih lokalnih skupnosti (ANPLS) 2020-2023

- Vzpostavitev pravnih osnov za izvajanje določb 4.odst.11.člena ZTNP-1
- Vzpostavitev sistema za pripravo izvedbo ter kontrolo izvedbe ANPLS
- Priprava in izvedba ANPLS 2020-2023
- Razpoložljiva sredstva v letih 2020-2023: 16.847.870,00 EUR
- Počrpana sredstva v letih 2020-2023: 16.123.197,65 EUR
- Delež počrpanih sredstev: 95,7%
- Število izvedenih projektov: 171
- 90% upravičenih stroškov se nanaša na urejanje komunalne in javne infrastrukture

UPRAVLJAVSKO PODROČJE C

Ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj

Razvojne podpore (56. člen ZTNP-1):

- Priprava pravnih osnov in vsakoletna izvedba razpisa za sofinanciranje projektov iz področja kmetijstva in razvoja podeželja
 - Število sofinanciranih projektov: 39
 - Vrednost projektov: 434.323,02 EUR
- Sofinanciranje drugih razvojnih projektov (komunalna infrastruktura, dokumentacija za kmetijske objekte, uvajane ekostandardov v turistično gospodarstvo ..)

Diapozitiv 17

ŠPB10 Pred slide trajnostni turizem

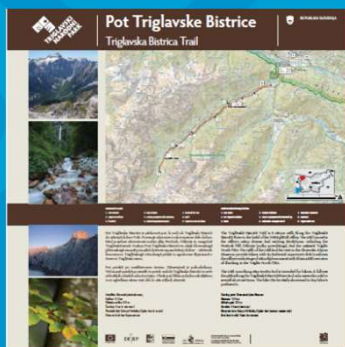
Špela Polak Bizjak; 12.11.2019

Trajnostna mobilnost

- ❑ priprava in izvedba demonstracijskih projektov trajnostne mobilnosti (Ukanc, dolina Vrata, Mangrtsko sedlo)
- ❑ sofinanciranje urejanja prometne infrastrukture z namenom umirjanja prometa ter izboljševanje pogojev za izvajanje sistema javnih prevozov
- ❑ sofinanciranje javnih prevozov v najbolj obremenjenih predelih narodnega parka
- ❑ Umeščanje električnih kombi vozil v lasti JZTNP v PLS v podporo večji mobilnosti domačinov in za potrebe umirjanja prometa

Usmerjanje obiska in trajnostni turistični produkti:

- Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije 2016-2020 (v sodelovanju s Skupnostjo Julijske Alpe)
- Novelacija RN BOJA kot trajnostne turistične destinacije 2025+
- Razvojni projekti v okviru EKSREP v sodelovanju s PLS
- Aktivnosti: pohodniška pot okoli Julijskih Alp – JULIANA

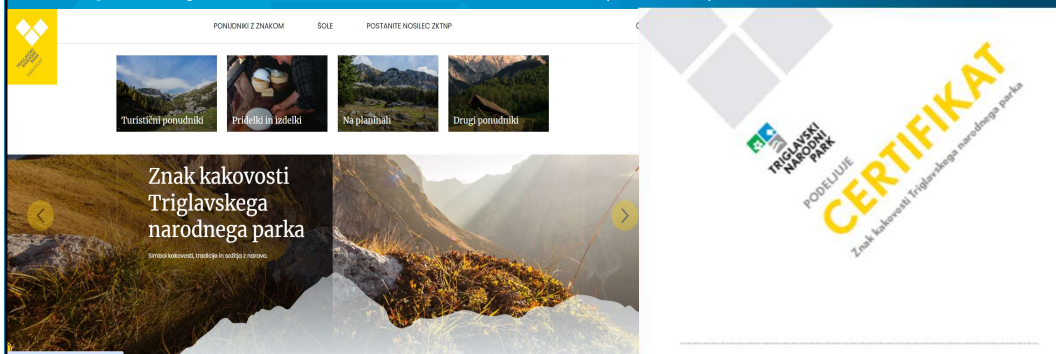

UPRAVLJAVSKO PODROČJE C

Ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj

Vzpostavljen sistem Znak kakovosti TNP (→ video)

Število nosilcev ZKTNP: 57

- Kmetije
- Turistični ponudniki
- Obrtniki
- Agencije
- Planšarije
- Osnovne šole
- Domača in umetnostna obrt

UPRAVLJAVSKO PODROČJE C

Ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj

Skupnost šol UNESCO (Biosferno območje JA)

➤ Cilj delovanja: povezati bodoče nosilce trajnostnega razvoja z upravljavcem zavarovanega in biosfernega območja:

- vključenih:
 - 38 osnovnih in podružničnih šol
 - 7.000 učencev
- osrednje teme:
 - ohranjanje biotske raznovrstnosti
 - trajnostni razvoj

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

Informacijska mesta:

- Info središča: Dom Trenta, Center TNP Bohinj, Triglavska roža Bled
- Pocarjeva domačija v Zgornji Radovni – kulturni spomenik državnega pomena
- Info točki: Zelena hiša Kobarid in Slovenski planinski muzej
- Soupravljanje z deležniki s področja turizma (večja učinkovitost pri izvajanju aktivnosti, nižji stroški upravljanja)

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

- Izrazit porast obiskovalcev info mest in udeležencev programov pred 2020: cca 100.000 obiskovalcev info mest/leto
- >15.000 udeležencev programov JZTNP/leto

<p>1 POCARJEVA DOMAČIJA V ZGORNJI RADOVNI</p> <p>Vstopina v muzej: odrasli 3 EUR, študentje in upokojenci 2,50 EUR, otroci/možilci 1,50 EUR. Za predhodno javljeno izpolnijo obiskovalci.</p>	<p>2 Skrivnostni svet Bohinjskega jezera</p> <p>Trajanje: 15 min</p> <p>Voden ogled razstave Jezero s posvojenim filmom, ogled filma TNV Ujta brezskrbnost in odkrivanje prostoru očesu nevervidnega sveta narave pod mikroskop in lupamo v Naravoslovskega Centra TNP Bohinj.</p>	<p>5. Opazovanje nočnega neba – Zvezdoslovje</p> <p>Trajanje: 2 uri</p> <p>Večer opazovanja in spoznavanja nočnega neba v Bohinju ali Kobaridu v TNP je izjemno doživetje. Z minimalnim svetlobnim oneskaženjem se lahko pohvali malo iz avtomobilom dostopnih krajev v Sloveniji. Uvodni predstavitveni orator astronomije sledi projekciji del, ki s prostim očesom, daljnogledom in teleskopom lahko podrobneje spoznate čudovito nočno nebo.</p>
<p>3 Dvorane</p> <p>Dve sodobni opremljeni vednamski dvorani za trajanje dogodkov, izobraževanj in animacij z modernimi tehnično podpora do največ 100 osebam in z možnostjo organizacije pogostitev v sodelovanju s Kavarno Triglavska roža.</p>	<p>7 Najboljše v Infocentru Triglavska roža Bled</p> <p>Trajanje: 1 uri</p> <p>Voden ogled razstave Raj pod Triglavom, občane razstave, ogled filma TNV Ujta brezskrbnost ali predstavitev Triglavskega narodnega parka v baredi in ilustriranim za vse starostne skupine in kremenca resna ali pastirka malca v Kavarni Triglavska roža.</p>	<p>8. Opazovanje zivali v Triglavskem narodnem parku</p> <p>Trajanje: 4 uri</p> <p>Doživite prvobitnost Triglavskega narodnega parka v gorenjskem sodelovanju TNP. Nepriznana iskrična v naravi. Priporočljiva oprema: daljnogled, topla oblačila, fotoaparati. Prijava za oddajo in družine z otroki naj 8 let. Če je udeležencev manj, je možnost opazovanja divjih živali večja.</p>
<p>4 Infocentrum Triglavska roža Bled</p> <p>Trajanje: 15 min</p> <p>Voden ogled razstave Jezero s posvojenim filmom, ogled filma TNV Ujta brezskrbnost in odkrivanje prostoru očesu nevervidnega sveta narave pod mikroskop in lupamo v Naravoslovskega Centra TNP Bohinj.</p>	<p>9. Triglavski narodni park skozi objektiv – fotografska delavnica</p> <p>Trajanje: 4 uri</p>	

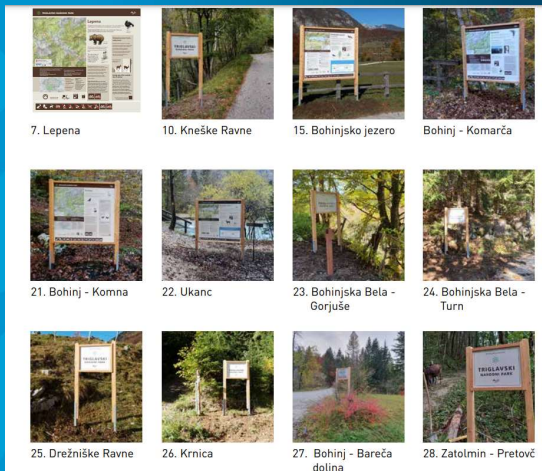

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

Parkovna infrastruktura

V obdobju 2016-2022
zamenjanih več kot 250
informativnih
usmerjevalnih
označevalnih
znakov/tabel TNP,
v sodelovanju z deležniki

Cilj: enotna označitev, sodobno obveščanje in usmerjanje, krepitev identitete območja TNP

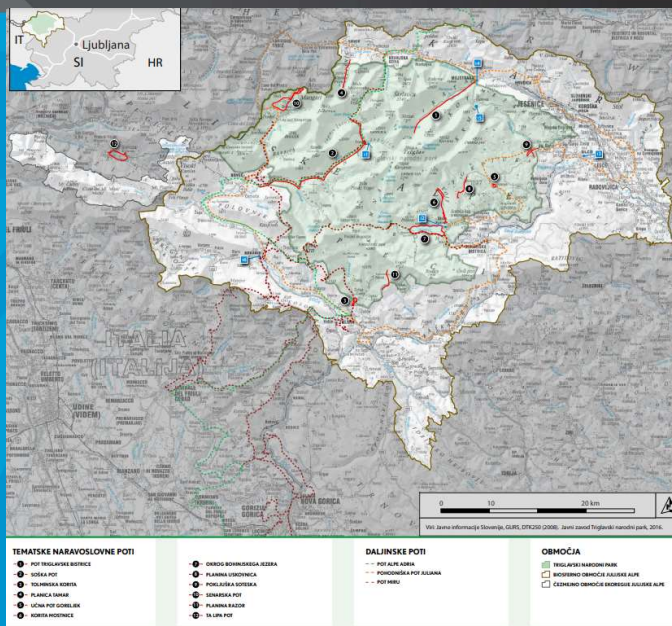

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

V obdobju 2016-2022
urejenih in vzdrževanih
Več kot 10 učnih poti v
sodelovanju z deležniki;
V upravljanju JZTNP so:

- Goreljek
- Pokljuška soteska
- Mangrsko sedlo
- Peričnik
- Soška pot

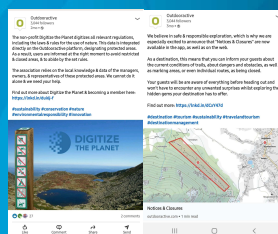
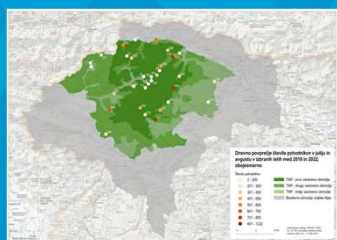

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

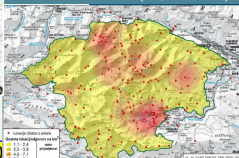
Spremljanje obiska, usmerjanje obiska:

V obdobju 2018-2020 so bile izvedene začetne aktivnosti na področju digitalnega spremljanja obiska z avtomatskimi števci in digitalnega usmerjanja obiska, prednostno na področju digitalizacije varstvenih režimov

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

datum	Krma (izhodišče za Triglav)	Lepena (izhodišče za Krmska jezera)	Tamar	Zadnjica - Dolc (izhodišče za Triglav in Triglavsko)	
junij 2019		7967	9374		Prenočitve: INDEKS 223,4 > 2019: 4.054.729 (25,7 % SLO) > 2015: 2.204.152 (21,3 % SLO) > 2008: 1.815.259 (19,4 % SLO)
julij 2019	3055	12714	11368	2042	
avgust 2019	6002	20337	17667	3363	Prihodi: INDEKS 225,6 > 2019: 1.654.902 (26,6 % SLO) > 2015: 898.989 (22,9 % SLO) > 2008: 647.439 (21,9 % SLO)
september 2019	3888	6737	8623	1895	
oktober 2019	1726	1828			
november 2019	443	1032			
december 2019	1292	712			
januar 2020	2131	1028			
februar 2020	1225	401			
marec 2020	518	389			
april 2020	155	305			
maj 2020	952	2983	6861		
junij 2020	1258	6508	8453	290	
julij 2020	4137	19436	15544	2570	

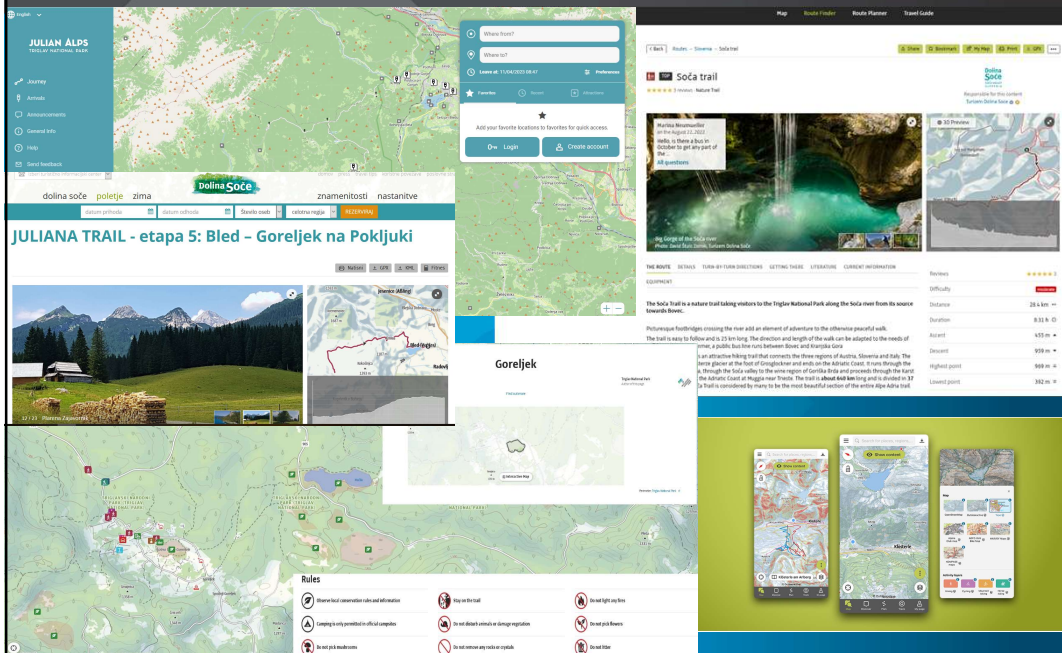
Izhodišča:

- Naraščanje obiska, pozitivni trend outdoor aktivnosti (spremljanje obiska)
- Urejena infrastruktura na terenu, pomanjkljive spletne informacije
- Nadgradnja sodelovanja s Skupnostjo Julijske Alpe / digitalno usmerjanje

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

UPRAVLJAVSKO PODROČJE D

Obiskovanje in doživljanje narodnega parka

Priprava predloga Aksijskega načrta za usmerjanje obiska in športno rekreacijskih dejavnosti v TNP

Izhodišča: 2020

Priprava predloga: 2022-2023

Usklajevanje: 2022-2024

Potrditev predvidoma: 2024

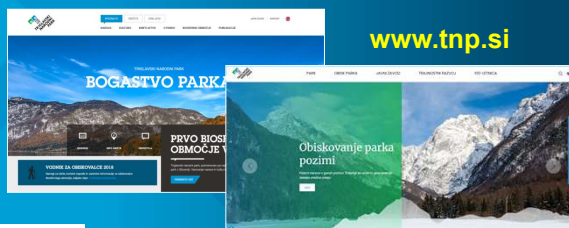

UPRAVLJAVSKO PODROČJE E

Upravno-administrativne naloge

Obveščanje ciljnih javnosti ter razumevanje vrednot in ciljev narodnega parka

- Prenova spletnih strani in elektronskega obveščanja

www.tnp.si

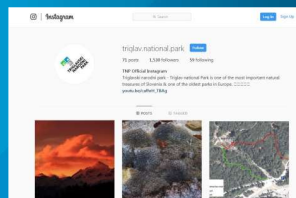
- Triglavska zakladnica

- Digitalna omrežja:

☐ facebook

☐ Instagram

UPRAVLJAVSKO PODROČJE E

Upravno-administrativne naloge

- Časopis Skupnosti šol in Vodnik za obiskovalce Biosfernega območja Julijske Alpe

- Svet pod Triglavom

- Acta Triglavensia

- Stenski koledar

UPRAVLJAVSKO PODROČJE E

Upravno-administrativne naloge

- Temeljita prenova programov JZ TNP na informacijskih mestih in na terenu
- Program Mladi nadzornik

- Skupnost šol Biosfernega območja Julijske Alpe

- Jubilej 40/60 let območja Triglavskega narodnega parka

UPRAVLJAVSKO PODROČJE E

Upravno-administrativne naloge

Sodelovanje z naravovarstvenimi in kulturnovarstvenimi ustanovami in raziskovalnimi inštitucijami ter mednarodnimi organizacijami

- Mednarodno sodelovanje

- Sodelovanje z naravovarstvenimi in kulturnovarstvenimi ustanovami, raziskovalnimi inštitucijami ter mednarodnimi organizacijami

- Naravni park Hoch Taunus (Nemčija)
- Narodni park Crater Lake (ZDA)
- Narodni park Snowdonia (Anglija)
- ...

- Listina za trajnostni razvoj v ekoregiji Julijske Alpe
- Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije

UPRAVLJAVSKO PODROČJE E

Upravno-administrativne naloge

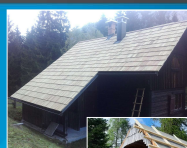
- Izvajanje upravno-administrativnih nalog in upravljanje nepremičnin:
 - ❑ izdaja mnenj in soglasij po ZTNP-1
 - ❑ redno spremljanje izvajanja Načrta upravljanja (2-letna poročila, 5-letno poročilo)
 - ❑ delovanje Strokovnega sveta in Sveta Javnega zavoda
 - ❑ Forum zainteresirane javnosti TNP (I. 2019)
 - ❑ upravljanje nepremičnin:
 - ureditev statusa družbene lastnine (63 zemljišč)
 - prenos upravljanja od Sklada KZG RS (33 zemljišč)
 - uveljavljanje predkupne pravice (76 zemljišč)
 - odkup koč Kriški podi, Plazi in Trebišna
 - odprodaja počitniškega objekta v Jadranovem
 - ❑ sklepi Vlade RS o upravljanju (163 zemljišč)

UPRAVLJAVSKO PODROČJE E

Upravno-administrativne naloge

- Vzdrževanje nepremičnin
 - zamenjava streh (na 10 objektih)
 - sanacija vodovodov (planina Vogar, Mežakla)
 - sanacija dovoza v garažo Upravne stavbe
 - sanacija azbestne krite (pomožni objekti hiše Guhar)
 - rušenje objekta (koča Lipanca)
 - sanacija notranjosti koč (koči Plazi in Vršič)
 - rastlinske čistilne naprave in pasivna čistilna naprava (4 objekti)
- Zamenjava voznega parka

SODELOVANJE DRUGIH DELEŽNIKOV PRI UPRAVLJANJU

Vladni resorji:

- Na področju varstvenih nalog (MOP in ZRSVN, MK in ZVKDS)
- Na področju razvoja (MOP, MKGP, KGZS, ZGS in ZzRS, MGRT, MZI in DRSI, MZ, MIZŠ, MDDSZ)
- Na področju nadzora (IRSOP in druge inšpekcijske službe, policija)

Parkovne občine:

- na področjih urejanja prostora, trajnostnega razvoja, prometne strategije

Regionalne razvojne agencije:

- Na področjih regionalnega razvoja, programih razvoja podeželja

PROJEKTNO DELO

Prispevek k izvajanju upravljaljskih nalog in doseganju ciljev:

- Sodelovanje pri 19 projektih (kot vodilni partner, projektni partner, zunanji opazovalec ali kot pilotno projektno območje):
 - 7 varstvenih, 10 varstveno-razvojnih in 2 razvojna projekta
- V pripravi oziroma potrjevanju 3 novi projekti

Program Sklada za podnebne spremembe:

- izvajanje aktivnosti na področjih ekosistemskih storitev, ohranjanja mokrišč, krajinskih značilnosti, spremljanja stanja in odstranjevanja invazivnih tujerodnih vrst ter trajnostne mobilnosti

IZVAJANJE KADROVSKEGA IN FINANČNEGA NAČRTA

Kadrovski vidik:

- Število zaposlenih v obdobju izvajanja NU na enaki ravni
- Skupni EPZ konec I. 2022 je znašal 56,75, kar je za 0,75 več kot ob začetku uveljavitve NU

Finančni vidik:

- Izvajanje NU skladno s finančnim načrtom
- Viri sredstev: državni proračun, mednarodni projekti, lastni prihodki in drugi javni viri
- Zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev za sofinanciranje občinskih razvojnih projektov v TNP

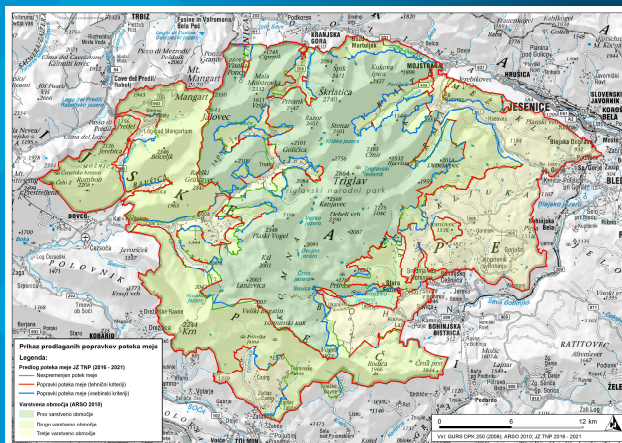
OCENA USPEŠNOSTI IZVAJANJA

Spremljanje izvajanja načrtovanih aktivnosti na podlagi opredeljenih 69 kazalnikov:

- 65 % v celoti uspešno izvedenih
- 23 % delno realiziranih
- 6 % ni bilo izvedenih
- za 6 % aktivnosti na razpoložljivih merljivih podatkov

Preveritev z vidika morebitnih bistveno spremenjenih okoliščin:

- Ugotovitev razhajanj med opisom ter grafičnim prikazom
- Na podlagi navodil MOP predlagan popravek poteka meja

Upoštevajoč oceno realizacije in spremenjene razmere v prostoru se bodo upravljavske aktivnosti z letnimi programi dela prilagodile z:

- nalogami po posameznih upravljavskih področjih
- okrepljenim sodelovanjem resorjev na področju razvojnih nalog

NOVELACIJA NU TNP

Napoved začetka postopka priprave NU TNP za naslednje desetletno obdobje (2026-2035):

- Priprava izhodišč
- Sklep ministra o začetku postopka priprave
- Pridobitev stališč strokovnih organizacij in javnosti →
sklic foruma
- Izdelava strokovnih podlag
- Priprava osnutka
- ...